

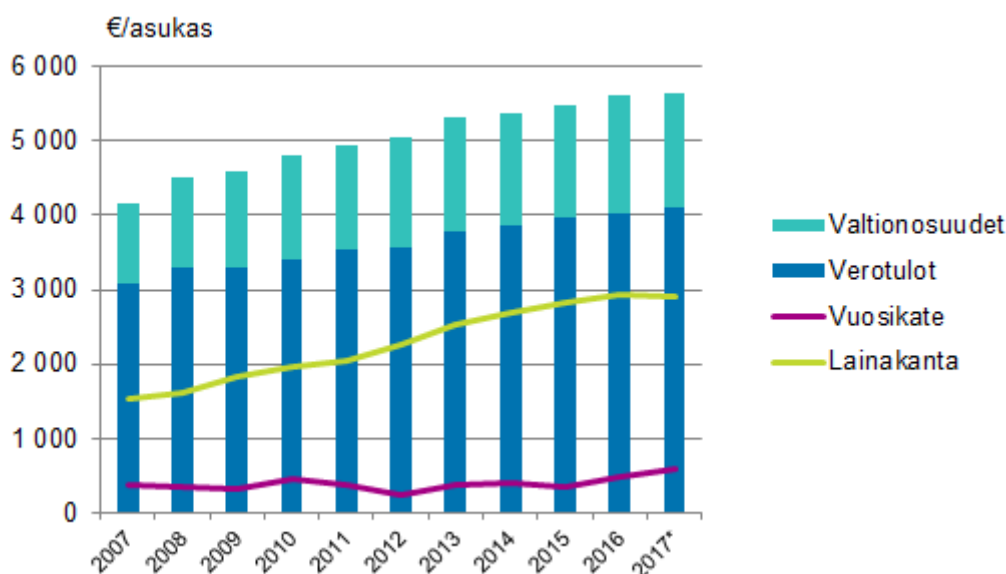
Kuntatalous neljännesvuosittain

2017, 4. vuosineljännes

Manner-Suomen kuntien vuosikate 3,2 miljardia euroa vuonna 2017

Vuoden 2017 tilinpäätösarvotietojen mukaan Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu vuosikate oli 0,5 miljardia euroa suurempi kuin edellisen vuoden tilinpäätöksissä. Vuosikatteen vahvistumiseen vaikuttivat erityisesti toimintakulujen 2,1 prosentin väheneminen sekä verotulojen 2,0 prosentin kasvu. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen kuntatalous neljännesvuosittain -tilastosta, jota varten kerättiin vuoden 2017 tilinpäätösarvotietoja kaikilta Manner-Suomen 295 kunnalta ja 134 kuntayhtymältä.

Manner-Suomen kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta asukasta kohden 2007–2017*

Vuosien 2007–2016 väestötietona on käytetty kunkin vuoden väkilukua 31.12. Vuoden 2017 arviotiedoissa on käytetty väkilukua 31.12.2016.

*Tilinpäätösarvot

Kuntien ja kuntayhtymien talous

Tilinpäätösarviotietojen mukaan vuonna 2017 Manner-Suomen kuntien toimintakulut ilman sisäisiä eriä vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 2,1 prosenttia ja olivat 35,7 miljardia euroa. Ulkoisissa toimintatuotoissa vähennystä vuoteen 2016 verrattuna oli 5,9 prosenttia, ja vuonna 2017 ne olivat 7,2 miljardia euroa. Toimintakate oli vuoden 2017 tilinpäätösarvioissa yhteensä -28,2 miljardia euroa, kun vuoden 2016 tilinpäätöksissä se oli -28,4 miljardia euroa.

Verotulot kasvoivat kuntien arvioiden mukaan 2,0 prosenttia edellisvuodesta, ja olivat 22,4 miljardia euroa vuonna 2017. Valtionosuudet puolestaan vähenivät 3,3 prosenttia, 8,5 miljardiin euroon. Näistä kahdesta erästä muodostuva verorahoitus kasvoi yhteensä 0,5 prosenttia. Aukasta kohden laskettuna verorahoitus oli vuoden 2017 tilinpäätösarvioissa 5 649 euroa¹⁾. Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu vuosikate oli 3,2 miljardia euroa. Kasvua vuoteen 2016 verrattuna oli 18,9 prosenttia. Vuonna 2017 kaikkiaan 7 kuntaa arvioi vuosikatteen jäävän negatiiviseksi, kun sitä edellisena vuonna vuosikate oli toteutumattomien tietojen mukaan negatiivinen 14 kunnalla.

Manner-Suomen kuntien lainakanta vuoden 2017 lopussa oli tilinpäätösarvioiden mukaan 16,0 miljardia euroa, joka oli aukasta kohden 2 921 euroa²⁾. Lainakanta pieneni vuoden aikana 0,6 prosenttia. Investointeihin kunnat käyttivät rahaa 0,6 prosenttia edellistä vuotta vähemmän, yhteensä 3,4 miljardia euroa.

Manner-Suomen kuntayhtymien vuoden 2017 tilinpäätösarvioissa oli ulkoisia toimintakuluja yhteensä 13,5 miljardia euroa ja ulkoisia toimintatuottoja yhteensä 14,3 miljardia euroa. Kasvua toimintakuluissa oli 8,6 prosenttia, ja toimintatuotoissa 8,1 prosenttia. Vuosikate pysyi edellisvuoden tasolla 0,7 miljardissa eurossa.

Kuntayhtymät arvioivat investointimenojensa olleen 1,0 miljardia euroa vuonna 2017, mikä tarkoittaa 17,5 prosentin kasvua vuodesta 2016. Korollisia lainoja kuntayhtymillä arvioitiin olevan vuoden 2017 lopussa 3,4 miljardia euroa. Se on 8,1 prosenttia enemmän kuin vuoden 2016 tilinpäätöksissä.

Tietoa tilastosta

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto on 1.–3. neljänneksellä otostutkimus, joka kuvaa Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä neljännesvuosittain. Neljännen neljänneksen tilastojulkistusta varten tiedot kerätään kaikilta Manner-Suomen kunnilta ja kuntayhtymiltä. Kuntatalous neljännesvuosittain -tilaston tiedot ovat ennakkollisia ja ne tarkentunevat tulevissa julkaisuissa.

Otostutkimukseen perustuvia 1.–3. neljänneksen kunta- ja kuntayhtymäkohtaisia tietoja ei julkaista. Neljännen neljänneksen tiedonkeruussa kunnilta ja kuntayhtymiltä saadut tilinpäätösarviotiedot julkaistaan yksikkötasolla vuoden 2017 tiedoista alkaen Tilastokeskuksen internetsivuilla [kuntien ja kuntayhtymien raportoidut taloustiedot](#) -tietokannassa.

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilastossa julkistetut tiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilaston tietoihin liikelaitosten erilaisen käsittelytavan vuoksi. Kuntatalous neljännesvuosittain -tilastossa liikelaitokset yhdistetään peruskuntien ja -kuntayhtymien tietoihin, kun taas vuosina 2013–2015 julkaistussa kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilastossa näin ei tehty.

1) Väestötietona on käytetty Manner-Suomen väkilukua 31.12.2016.

2) Väestötietona on käytetty Manner-Suomen väkilukua 31.12.2016.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvotietoja (sisäiset erät eliminoitu), miljoonaa euroa	4
Tietojen tarkentuminen.....	5
Laatuseloste: Kuntatalous neljännesvuosittain.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviotietoja (sisäiset erät eliminoitu), miljoonaa euroa ¹⁾

	Kunnat		Kuntayhtymät	
	2017	Muutos, %	2017	Muutos, %
Toimintatuotot yhteensä	7 180	-5,9	14 283	8,1
Toimintakulut yhteensä	35 737	-2,1	13 503	8,6
Toimintakate (+/-)	-28 172	-1,0	787	-0,9
Verotulot	22 424	2,0		
Valtionosuudet	8 499	-3,3		
Rahoitustuotot	672	16,0	27	19,8
Rahoituskulut	219	0,1	108	-4,4
Vuosikate (+/-)	3 204	18,9	706	0,3
Poistot ja arvonalentumiset	2 139	1,1	598	0,7
Satunnaiset erät (+/-)	118	-62,3	15	-77,1
Tilikauden tulos (+/-)	1 183	32,5	123	-29,5
Investointimenot yhteensä	3 448	-0,6	1 014	17,5
Lainakanta, neljänneksen lopussa	15 992	-0,6	3 430	8,1

1) Tietoihin on yhdistetty liikelaitokset ja sisäiset erät on eliminoitu. Vuoden 2017 tiedot ovat tilinpäätösarvioita. Muutos on laskettu edellisen vuoden toteutuneisiin tilinpäätöstietoihin verrattuna.

Tietojen tarkentuminen

Muutos ensimmäisestä julkaisusta¹⁾

				1. julkistus, milj. €	Uusin julkistus, milj. €	Tietojen tarkentuminen, milj. €	Tietojen tarkentuminen, %
Alue	Erä	Vuosi	Neljännes				
Kunnat	Toimintatuotot yhteensä	2016	4	7 330	7 626	296	4,0
			2017	1	1 546	1 540	-5
		2		3 506	3 412	-93	-2,7
		3		5 172	5 082	-90	-1,7
	Toimintakulut yhteensä	2016	4	36 469	36 787	319	0,9
			2017	1	8 600	8 590	-10
		2		17 820	17 790	-30	-0,2
		3		26 527	26 504	-23	-0,1
	Lainakanta, neljänneksen lopussa	2016	4	16 039	16 106	66	0,4
			2017	1	15 616	15 622	6
		2		15 693	15 581	-112	-0,7
		3		15 188	15 158	-30	-0,2
Kuntayhtymät	Toimintatuotot yhteensä	2016	4	13 240	13 245	5	0,0
			2017	1	3 637	3 623	-13
		2		7 193	7 181	-12	-0,2
		3		10 810	10 692	-119	-1,1
	Toimintakulut yhteensä	2016	4	12 421	12 431	10	0,1
			2017	1	3 194	3 196	1
		2		6 677	6 670	-7	-0,1
		3		10 100	9 988	-112	-1,1
	Lainakanta, neljänneksen lopussa	2016	4	3 148	3 141	-7	-0,2
			2017	1	3 110	3 121	11
		2		3 199	3 199	0	0,0
		3		3 226	3 226	0	0,0

1) Tietoihin on yhdistetty liikelaitokset ja sisäiset erät on eliminoitu.

Laatuseloste: Kuntatalous neljännesvuosittain

1. Tilastotietojen relevanssi

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin. Kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset ovat mukana tilaston tiedustelussa. Tilaston tavoitteena on tuottaa nopeaa ja luotettavaa tietoa kuntasektorin talouden vuoden sisäisestä kehityksestä ja sen käännepeisteistä. Tilastoa varten kerätään tietoa valituista eristä tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta ja taseesta. Tiedot julkaistaan ainoastaan Manner-Suomi yhteensä -tasolla.

Keskeisiä ohjeita ja luokituksia tilaston kannalta ovat kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamat yleisohjeet ja lausunnot sekä JHS-tililuettelomalli kunnille ja kuntayhtymille. Kuntajaoston yleisohjeiden kokoelma löytyy Kuntaliiton sivuilta. (Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelman laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista ja yleisohje kunnallisen liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä).

Tilaston tuottaa Tilastokeskus, mutta vuoden viimeistä neljänneistä koskevat tiedot kerätään yhteistiedonkeruulla valtiovarainministeriön ja Suomen Kuntaliiton kanssa kaikilta Manner-Suomen kunnilta ja kuntayhtymiltä. Tiedonantovelvoite perustuu tilastolakiin (280/2004). Lain 14 §:n mukaan kunnat ja kuntayhtymät ovat velvollisia antamaan salassapitosäännösten estämättä Tilastokeskukselle tilastojen laatimisen kannalta välttämättömät tiedot taloudestaan, hyödykkeistään, toiminnan sijainnista, henkilöstöstään ja muista toiminnan edellyttämistä voimavaroista.

Tilaston tietoja käytetään kunnallistalouden neljännesvuosiseurantaan, kansantalouden tilinpidon neljännesvuosittilaston lähtötietoina, EU:n julkisyhteisöjen neljännesvuosittaisen tulo- ja menotilaston sekä EU:n julkisyhteisöjen neljännesvuosittaisen rahoitustilinpidon lähtötietoina. Tilastoa kehitetään yhteistyössä pääkäyttäjien kanssa.

2. Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilastolla mitataan kuntien ja kuntayhtymien budjettitalouden eräiden menojen, tulojen, investointien, lainojen ja saatavien kehitystä neljännesvuosittain. Kunnat ja kuntayhtymät vastaavat kyselyyn sähköisellä lomakkeella internetin välityksellä. Tunnuksella lomakkeelle toimitetaan kunnille ja kuntayhtymille kyselyn avautuessa.

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto on otostutkimus ensimmäisellä, toisella ja kolmannella neljänneksellä ja kokonaistutkimus vuoden viimeisellä neljänneksellä. Koska tilaston tiedot perustuvat otokseen ensimmäisellä, toisella ja kolmannella neljänneksellä, on tiedoissa näillä neljänneksillä otannasta johtuvaa virhettä, joka vaihtelee muuttujittain ja neljänneksittäin. Erityisesti investointeihin ja osaan pienimmistä tase-eristä liittyy muihin eriin verrattuna näillä neljänneksillä merkittävämpää virhettä, joka johtuu näiden erien satunnaisuudesta perusjoukossa ja suuresta vaihtelevuudesta neljänneksestä toiseen. Otanta-asetelman osituksen määrittely toimintakulujen koon mukaan aiheuttaa myös sen, että tilaston tiedot ovat luotettavampia tuloslaskelman osalta kuin taseen osalta.

Tutkimuksen perusjoukko koostuu Manner-Suomen kaikista kunnista ja kuntayhtymistä, jotka ovat voimassa kunkin tilastovuoden alussa. Perusjoukosta on poimittu 80 kunnan ja 69 kuntayhtymän otos.

Kuntien ja kuntayhtymien otanta perustuu ositettuun yksinkertaiseen satunnaisotantaan. Kuntien perusjoukko on ositettu toimintakulujen suuruuden mukaan viiteen eri ositteeseen. Vuoden 2017 perusjoukossa on 295 kuntaa. Otokseen valittiin todennäköisyydellä 1 kaikki kunnat, jotka olivat vuoden 2015 tilinpäätöksessä toimintakuluiltaan yli 200 miljoonan euron kokoluokassa. Näitä kuntia oli 33. Loput 47 kuntaa valittiin satunnaisotoksella neljästä jäljelle jääneestä ositteesta.

Kuntayhtymien ositteita oli pienemmän perusjoukon vuoksi neljä. Vuoden 2017 perusjoukossa on 134 kuntayhtymää. Otokseen valittiin todennäköisyydellä 1 kaikki kuntayhtymät, jotka olivat vuoden 2015 tilinpäätöksessä toimintakuluiltaan yli 100 miljoonan euron kokoluokassa. Näitä kuntayhtymiä oli 30.

Loput 39 kuntayhtymää valittiin satunnaisotoksella kolmesta jäljelle jääneestä ositteesta. Ensimmäisen, toisen ja kolmannen neljänneksen otoksen perusjoukkoon otettiin vain koko vuoden 2017 toiminnassa olevat kuntayhtymät. Toimintansa vuoden 2017 aikana lopettavat kuntayhtymät kuuluvat kuitenkin viimeisen neljänneksen kokonaistiedusteluun.

Tilastossa noudatetaan otoksen rotaation periaatetta, jossa satunnaisotannon piirissä olevista kunnista ja kuntayhtymistä noin viidennes vaihtuu vuosittain.

Vuoden viimeisen neljänneksen tiedot kerätään kaikilta kunnilta ja kuntayhtymiltä Manner-Suomessa. Näin ollen näihin tietoihin ei sisälly otannasta johtuvaa virhettä. Viimeisen neljänneksen tiedot kerätään kuitenkin ennen kuin kunnat ja kuntayhtymät ovat tehneet lopullisen tilinpäätöksensä, joten vastaajien antamat tiedot ovat vastaajien arvioita niiltä osin, kun kirjanpito ei ole vielä valmistunut. Koko tilastovuotta koskevat viimeisen neljänneksen tiedot tarkentuvat myöhemmin kuntatalous-tilaston lopullisten tilinpäätösten julkistuksessa.

3. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto julkaistaan neljä kertaa vuodessa noin kaksi kuukautta kunkin neljänneksen päättymisen jälkeen. Katso tarkemmat julkaisuajankohdat osoitteesta <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

Tilaston tiedot kerätään tuloslaskelman ja rahoituslaskelman investointitietojen osalta kumulatiivisina tilastovuoden alusta kunkin neljänneksen loppuun saakka. Tasetiedot kerätään kunkin neljänneksen päättymispäivän mukaisina. Tällöin vuoden viimeisen neljänneksen tiedot vastaavat koko vuoden kertymätietoja ja päättävää tasetta.

Tilaston tiedot julkaistaan ennakkollisina ja ne voivat tarkentua viimeisen vuoden ajalta vastaajien tarkentaessa aikaisempien neljännesten tietojaan. Lopulliset tilinpäätöstiedot julkaistaan kuntatalous-tilastossa.

4. Tilastojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

Tilaston tietoja on julkaistu vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien.

Tilaston tiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilaston tietoihin liikelaitosten erilaisen käsittelytavan vuoksi. Kuntatalous neljännesvuosittain -tilastossa liikelaitokset yhdistetään peruskuntien ja -kuntayhtymien tietoihin, kun taas vuosina 2013–2015 julkaistussa kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilastossa näin ei tehty.

5. Tietojen saatavuus ja selkeys

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla. Verkkosivuilla olevasta tilastotietokannasta tiedot ovat saatavilla aikasarjana vuodesta 2016 lähtien.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Ks. kohta 4. edellä

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Ks. kohta 4. edellä

Lisätietoja

Jens Melfsen 029 551 2578

Karen Asplund 029 551 3611

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

kuntatalous@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kuntatalous neljännesvuosittain, 4. neljännes 2017, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2343-4112 (pdf)